

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 11 decembrie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 10 aprilie 2018, în privința inculpatului

***Volog Iulian XXX, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul
XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.***

	<i>Termenul de examinare</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>20.10.2017 – 11.12.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>09.01.2018 – 10.04.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>06.06.2018 – 11.07.2018.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 11 decembrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Volog Iulian a fost condamnat în baza art. 317 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 11 decembrie 2017.

Solicitarea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare, a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la 27 iunie 2017, aproximativ ora 15²⁰, inculpatul Volog Iulian, fiind deținut în Penitenciarul nr. 5 din mun. Cahul, în temeiul sentinței Judecătoriei Cahul din 13.05.2016, și aflându-se sub arest preventiv pentru

executarea pedepsei stabilite prin sentința respectivă, a fost escortat pentru examinarea cauzei penale privind învinuirea lui în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, la Judecătoria Cahul, unde, având scopul evadării din locurile de detenție, a fugit din ograda Judecătoria Cahul, situată în mun. Cahul, bd. Victoriei nr.8, fiind peste puțin timp reținut în regiunea pieței centrale din mun. Cahul.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 317 alin. (1) Cod penal, adică evadarea din locurile de detenție, săvârșită de persoana care se află sub arest preventiv.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că fapta săvârșită de inculpat se pedepsește cu închisoare de până la 3 ani, iar raportată la prevederile art. 16 Cod penal, infracțiunea face parte din categoria celor mai puțin grave.

Instanța a menționat, că prin sentința judecătoria Cahul din 27.06.2017, inculpatul a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, iar prin sentința judecătoria Cahul din 13.05.2016, acesta a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal la 8 ani închisoare, însă, deoarece aceste sentințe nu sunt definitive, nu pot fi aplicate prevederile art. 85 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Cahul, Vasile Soltan, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat cheltuielile pentru efectuarea expertizei balistice și utilizarea rechizitelor de birou în mărime de 2121,28 lei.

Apelantul a invocat că în speță, statul și-a onorat obligația de a demonstra vinovăția persoanei, prin acțiuni de procedură legale, iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care, raportate la prevederile art. 227 Cod de procedură penală, se încadrează în noțiunea de cheltuieli judiciare.

Art. 229 Cod de procedură penală, indică că condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare.

Potrivit art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, refuzul instanței de a recupera cheltuielile judiciare din contul inculpatului, este neîntemeiat.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 10 aprilie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că conform art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, în vigoare la momentul suportării cheltuielilor, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Respectiv, prin prisma normei procesuale menționate, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei, cât și cele de birotică, se fac din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpatului, prin urmare nu poate fi pusă pe seama inculpatului încasarea cheltuielilor de judecată la suma de 2121,28 lei pentru efectuarea expertizei balistice și cele pentru utilizarea rechizitelor de birou, aceste cheltuieli fiind suportate în cadrul instrumentării cauzei penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului.

Prima instanță corect a concluzionat că în cadrul urmăririi penale nu au fost suportate careva cheltuieli judiciare care ar putea fi încasate de la inculpat. Așa cum, solicitantul efectuării expertizei este statul, în persona IP Cahul. Prin urmare, obligația de suportare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei o poartă anume statul în persoana IP Cahul ca solicitant.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a declarat recurs ordinar, în care solicită *casarea parțială a hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat cheltuielile pentru efectuarea expertizei balistice și utilizarea rechizitelor de birou în mărime de 2121,28 lei.*

Recurentul a invocat că cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare sunt în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

La soluționarea chestiunii privind suportarea cheltuielilor respective, trebuie luate în considerație prevederile art. 229 alin. (1) CPP, potrivit căruia responsabil de aceste cheltuieli este inculpatul și doar dacă acesta nu este în stare să le achite din diferite motive - invaliditate, incapacitate juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Statul și-a onorat obligația de a demonstra vinovăția inculpatului, prin acțiuni de procedură legale, iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care în baza art. 227 Cod de procedură penală, se încadrează în noțiunea de cheltuieli judiciare și care urmează a fi recuperate din contul inculpatului, or, însăși acțiunile ilegale comise de acesta le-au generat.

Art. 229 Cod de procedură penală indică că condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare. Plata cheltuielilor judiciare nu va influența asupra situației materiale, dat fiind că inculpatul nu are persoane la întreținere.

Apare întrebarea – cum procedăm cu practica judiciară privind recuperarea cheltuielilor judiciare suportate de stat, care a fost până în prezent ?

Astfel, instanțele de judecată nu au soluționat corect chestiunea legată de cheltuielile judiciare.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele

de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu argumentele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 6), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, în cazurile când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

La fel se reține că, potrivit art. 435 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, doar dacă nu se agravează situația inculpatului.

Astfel, soluția solicitată de recurent – „*casarea parțială a hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat cheltuielile pentru efectuarea expertizei balistice și utilizarea rechizitelor de birou în mărime de 2121,28 lei*”, nu cade sub incidența normei vizate, deoarece ar agrava situația inculpatului, adică nu are niciun suport juridic (*pct. 5. din decizie*).

Cu referire la argumentul recurentului: „*cum procedăm cu practica judiciară privind recuperarea cheltuielilor judiciare suportate de stat, care a fost până în prezent*” (*pct. 5. din decizie*), se atestă că aplicarea prevederilor art. 227 și 229 Cod de procedură penală în cauza de pe rol în mod diferit de alte cauze penale, nu constituie în sine o eroare de drept, ci prezintă o procedură de drept, expres prevăzută în dispozițiile normelor nominalizate, de soluționarea a chestiunilor privind cheltuielile judiciare de către instanța de judecată în temeiul circumstanțelor stabilite în fiecare caz aparte (*pct. 1. - 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 11 decembrie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 10 aprilie 2018, în privința inculpatului Volog Iulian XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco